

**Najvyšší súd
Slovenskej republiky – disciplinárny súd**

1 Dso 12/04

R o z h o d n u t i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací disciplinárny senát zložený z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a súdcov JUDr. Borisa Minksa, JUDr. Eleny Berthotyovej, JUDr. Jaroslava Krajača a JUDr. Vojtecha Lefflera v disciplinárnej veci vedenej proti Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] súdcovi Okresného súdu v T. [REDACTED] bytom v T. [REDACTED] zastúpeného obhajcom JUDr. R. [REDACTED] H. [REDACTED] T. [REDACTED] na odvolanie [REDACTED] Slovenskej republiky a súdcu Mgr. R. [REDACTED] B. [REDACTED] proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu, disciplinárneho súdu z 1. júla 2004, sp. zn. 2 Ds 4/04 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 131 ods. 4 zák. č. 385/2000 o súdoch a prísediacich sa rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, disciplinárneho súdu z 1. júla 2004, sp. zn. 2 Ds 4/04 zrušuje.

Podľa § 129 ods. 4 Zákona o súdoch a prísediacich sa Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1, 2 Zákona o súdoch a prísediacich v znení účinnom do 31. októbra 2003, ktorého sa mal dopustiť tak,

ž e

na pojednávaní Okresného súdu T. [REDACTED] dňa 4. apríla 2003 vo veci vedenej pod č. k. 7 C 617/95 zabránil J. [REDACTED] K. [REDACTED] bytom [REDACTED] vyhotovovať zvukový záznam čítania rozsudku vo veci tým, že mu prikázal vypnúť nahrávacie zariadenie, ktorým zachytával ako zástupca verejnosti priebeh vyhlásenia rozsudku, pričom výslovne uviedol: „Čo to nahrávate?“, „Kto vám to dovolil?“, „Vypnite to! Okamžite to vypnite!“, toto je verejné pojednávanie, ale nahrávať môžete len so súhlasom súdu. „Okamžite to vypnite!“, z čoho vyplýva, že konal v rozpore s platnými právnymi predpismi tým, že prekročil zákonom ustanovené možnosti obmedzenia práva na prijímanie informácií priznaného Ústavou Slovenskej republiky a zároveň svojím postupom porušil základné právo J. [REDACTED] K. [REDACTED] slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou

zvukového záznamu zaručené čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

s a o s l o b o d z u j e.

Podľa § 131 ods. 4 Zákona o sudcoch a prísediacich sa odvolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z a m i e t a.

Podľa § 129 ods. 5 Zákona o sudcoch a prísediacich sa Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] priznáva náhrada trov konania v sume [REDACTED], ktorú je povinná Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky zaplatiť do rúk JUDr. R. [REDACTED] H. [REDACTED], T. [REDACTED], do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako disciplinárny súd rozhodnutím z 1. júla 2004, sp. zn. 2 Ds 4/04, uznal Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] sudsu Okresného súdu v T. [REDACTED] vinným z disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sudcoch a prísediacich“), ktorého sa mal dopustiť tak, že na pojednávaní Okresného súdu T. [REDACTED] dňa 4. apríla 2003 vo veci vedenej pod č. k. 7 C 617/95 zabránil J. [REDACTED] K. [REDACTED] bytom [REDACTED] vyhotovovať zvukový záznam čítania rozsudku vo veci tým, že mu prikázal vypnúť nahrávacie zariadenie, ktorým zachytával ako zástupca verejnosti priebeh vyhlásenia rozsudku, pričom výslovne uviedol: „Čo to nahrávate?“, „Kto vám to dovolil?“, „Vypnite to! Okamžite to vypnite!“, „Toto je verejné pojednávanie, ale nahrávať môžete len so súhlasom súdu. Okamžite to vypnite!“, z čoho vyplýva, že konal v rozpore s platnými právnymi predpismi tým, že prekročil zákonom ustanovené možnosti obmedzenia práva na prijímanie informácií priznaného Ústavou Slovenskej republiky a zároveň svojím postupom porušil základné právo J. [REDACTED] K. [REDACTED] slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu zaručené čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Za uvedené disciplinárne previnenie mu disciplinárny súd podľa § 117 ods. 1 písm. b) Zákona o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 31. októbra 2003 uložil disciplinárne opatrenie – zníženie funkčného platu o 15 % na obdobie troch mesiacov.

Proti tomuto rozhodnutiu podal včas odvolanie [REDACTED] Slovenskej republiky (ďalej len „[REDACTED]“). Žiadal, aby odvolací disciplinárny senát napadnuté rozhodnutie zrušil a rozhadol v zmysle ním predloženého

návrhu na začatie disciplinárneho konania zo 4. februára 2004, v ktorom konanie sudsudu Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] kvalifikoval ako závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 a 2 Zákona o sudcoch a prísediacich. V odvolaní poukázal na to, že sudsudu Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] zabránil J. [REDACTED] K. [REDACTED] ako verejnosti prítomnej na vyhlásení rozsudku vyhotovovať zvukový záznam čítania rozsudku vo veci tým, že mu prikázal vypnúť nahrávacie zariadenie bez uvedenia dôvodu a zároveň bez zistovania konkrétnych okolností prípadu a bez toho, aby sa vobec zaoberal otázkou, či uložením opatrenia vypnúť nahrávacie zariadenie neobmedzí právo zaručené článkom 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa jeho názoru sudsuda postupoval v rozpore s platnými právnymi predpismi, predovšetkým Ústavou Slovenskej republiky. Pri uložení povinnosti vypnúť nahrávacie zariadenie nekonal svedomite, vobec sa nezaoberal závažnosťou svojho postupu a jeho prípadným následkom. Závažnosť opisaného konania sudsudu videl predovšetkým v tom, že sudsudu nielenže nerešpektoval Ústavu Slovenskej republiky a zákony, ale takýmto svojím postupom zasiahol do práva osoby ako verejnosti prítomnej na vyhlásení rozsudku zaručeného Ústavou a v dôsledku takého zásahu osoba prítomná na vyhlásení rozsudku ako zástupca verejnosti, nemala možnosť získať informácie z verejného vyhlásenia rozsudku do vlastnej dispozičnej sféry prostredníctvom zvukového záznamu. Z hľadiska morálneho, podľa názoru [REDACTED] by zároveň mohla vyvstať otázka, či sudsudu, ktorý nerešpekтуje ústavu a zákony (či už z nedostatku vlastnej odbornosti alebo z iných dôvodov) má vobec právo posudzovať zákonné práva iných a rozhodovať o nich a zároveň takýto postup sudsudu nerešpektujúceho platné právne predpisy podľa názoru ministra závažným spôsobom narušuje dôveru verejnosti v súdnu moc a ohrozuje vo významnej miere udržanie autority súdnictva. Z toho dôvodu nesúhlasiel s rozhodnutím prvostupňového disciplinárneho senátu, že sa sudsudu nedopustil závažného disciplinárneho previnenia.

Proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu podal odvolanie aj sudsudu Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] Žiadal, aby odvolací disciplinárny senát napadnuté rozhodnutie zrušil a osloboďil ho, resp. aby vec po zrušení rozhodnutia vrátil prvostupňovému disciplinárному senátu na ďalšie konanie.

V odvolaní poukázal na procesné pochybenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý s ním ako s účastníkom konania nekonal. Za takého stavu aj nález, ktorý Ústavný súd vydal nemôže byť podľa neho zákonný a nemôže byť na ňom založené ďalšie rozhodnutie, t. j. rozhodnutie o tom, že je vinným z disciplinárneho previnenia.

Rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho senátu, ktorý dospel k záveru, že porušil svojím konaním základné povinnosti sudsudu uvedené v ustanovení § 30 ods. 2 písm. e/ a f/ Zákona o sudcoch a prísediacich je podľa

jeho názoru nepreskúmateľné. Z rozhodnutia totiž nie je zistiteľné, akým spôsobom mohla byť dôvodne spochybnená jeho nestrannosť. Taktiež si nie je vedomý toho, že by postupoval v rozpore so zásadami súdcovskej etiky. Tieto zásady neboli doposiaľ kodifikované, takže v tomto smere neexistuje právna istota, aké správanie ešte zodpovedá súdcovskej etike, a ktoré správanie je už mimo rámca súdcovskej etiky. V súvislosti s porušovaním základného práva J. [REDACTED] K. [REDACTED] slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu konštatovaného v Náleze Ústavného súdu (III ÚS 169/03-52) poukázal na to, že nemohlo dôjsť k absolútному porušeniu práva pána K. [REDACTED] na informácie, pretože mu nebola znemožnená účasť na pojednávaní, kde sa vyhlasoval rozsudok a teda mohol prijímať informácie z tohto pojednávania v celom rozsahu. Naviac aj ústavny súd v závere svojho nálezu uznal, že správanie súdcu bolo vyvolané aj momentom prekvapenia v danej situácii, keď sa súdca sústredil na zdôvodnenie rozsudku a nebol pripravený momentálne riešiť vzniknutú situáciu. Za nedostatočné považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia aj v tom, že z neho nie je zistiteľné, akými úvahami sa senát riadil, keď mu uložil za disciplinárne previnenie hned najprísnejšie opatrenie uvedené v § 116 ods. 1 Zákona o súdcoch a prísediacich v znení účinnom do 31. októbra 2003.

Najvyšší súd slovenskej republiky – odvolací disciplinárny senát preskúmal odvolaniami napadnuté rozhodnutie disciplinárneho súdu z 1. júla 2004, sp. zn. 2 Ds 4/04, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozhodnutie disciplinárneho súdu, ktorým uznal súdcu Mgr. F. [REDACTED] B. [REDACTED] vinným z disciplinárneho previnenia, nie je správne.

K disciplinárнемu previneniu zo strany súdcu malo dôjsť dňa 4. apríla 2003. Vzhľadom na túto skutočnosť, na prejednanie disciplinárneho previnenia treba uplatniť ustanovenia Zákona o súdcoch a prísediacich, ktoré boli účinné k 31. októbru 2003 (§ 151b Zákona o súdcoch a prísediacich).

Disciplinárnym previnením podľa § 116 ods. 1 Zákona o súdcoch a prísediacich v znení účinnom do 31. októbra 2003 bolo závažné nesplnenie alebo porušenie povinností súdcu, správanie, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti a nezávislosť súdcu a svedomitosti a nestrannosti súdcu pri rozhodovaní, o nezaujatosti súdcu voči účastníkom konania a o úsilí ukončiť súdne konanie spravodivo a bez zbytočných prietŕahov. Za disciplinárne previnenie sa považovalo nepreukázanie požadovaných výsledkov podľa zásad hodnotenia súdcov schválených podľa osobitného predpisu a na základe hodnotenia práce súdcu a úmyselné uvedenie neúplných údajov alebo nepravdivých údajov v majetkovom priznaní alebo v čestnom vyhlásení podľa § 32.

Závažným disciplinárnym previnením podľa § 116 ods. 2 uvedeného zákona bolo vedomé porušovanie povinnosti súdci rozhodovať nestranne a nezaujato. Konanie uvedené v odseku 1 bolo závažným disciplinárnym previnením, ak vzhládom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opatrenie alebo iné pritiažujúce okolnosti bola jeho škodlivosť zvýšená.

Prvostupňový disciplinárny senát po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že súdca Mgr. R. [REDACTED] B. [REDACTED] konaním opísaným v skutkovej časti výroku rozhodnutia porušil povinnosť súdci podľa § 30 ods. 2 písm. e/ a f/ Zákona o sudcoch a príslušiacich dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná a dodržiavať zásady sudcovskej etiky.

Z výsledkov vykonaného dokazovania, doplneného aj v rámci odvolacieho konania vypočutím súdca Mgr. R. [REDACTED] B. [REDACTED] je zrejmé, že ku skutku zakladajúceho údajné disciplinárne previnenie malo dôjsť na pojednávaní a to v štádiu, keď súdca už oboznamoval dôvody vyhláseného súdneho rozhodnutia, teda po tom, čo v merite veci už bolo súdcom rozhodnuté. Len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný (§ 156 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom v čase vyhlásenia rozsudku). Za daného stavu veci objektívne nemohli nastať okolnosti, ktoré by vzbudzovali dôvodné pochybnosti o nestrannosti súdca. Naviac prejav súdci nesmeroval proti niektorému z účastníkov konania, ale smeroval k zástupcovi verejnosti, ktorý zrejme objektívne nemal a ani nemohol mať osobnú zainteresovanosť na výsledku konania. Podľa názoru odvolacieho disciplinárneho senátu teda v konaní nebolo preukázané porušenie povinnosti súdci uvedené v § 30 ods. 2 písm. e/ Zákona o sudcoch a príslušiacich v znení účinnom do 31. októbra 2003.

Medzi základné povinnosti súdci uvedené v § 30 ods. 2 uvedeného zákona patrí aj povinnosť súdci dodržiavať zásady sudcovskej etiky (§ 30 ods. 2 písm. f). Sudcovská etika patrí do morálnej kategórie povinností, ktorá z hľadiska ich bližšej konkretizácie v kodifikovanej podobe nie je ani vyjadrená. Nepochybne však ide o kategóriu povinností, ktorá má významný vplyv na autoritu samotnej súdnej moci. Aj v prípade porušenia zásad sudcovskej etiky však musí ísť o zavinené konanie súdci, pričom porušenie tejto povinnosti v disciplinárnom konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané.

Z dokazovania vykonaného v disciplinárnom konaní, ale napokon aj zo samotného priznania sa súdci, je nepochybne, že výroky uvedené v skutku na pojednávaní, na ktorom sa vyhlasoval a odôvodňoval rozsudok odzneli. Vyplynulo však i to, že pán K. [REDACTED] aj po týchto výrokoch v nahrávaní pokračoval, pričom ani z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky

nevyplýva, že by sudca bol pánovi K. [redacted] zabránil v nahrávaní. Pojednávanie podľa zápisnice začalo o 12.00 hod. a zápisnica bola skončená a podpísaná o 12.10 hod. Nahrávku, ktorú mal Ústavny súd k dispozícii trvala 8 minút a 43 sekúnd. Z toho 41 sekúnd bola príprava zariadenia na nahrávanie, 3 minúty a 50 sekúnd nahrávka z pojednávania a 17 sekúnd relevantný dialóg medzi Ústavnému súdu neznámymi osobami. Nie bez významu je aj konštatovanie Ústavného súdu, že sice správanie sudskej Mgr. F. [redacted] B. [redacted] bolo neprimerané, ale že Ústavny súd uznáva, že bolo vyvolané aj momentom prekvapenia v danej situácii, keď sa sudska sústredil na zdôvodnenie rozsudku a neboli pripravený momentálne riešiť vzniknutú situáciu.

Odvolací disciplinárny senát, na rozdiel od prvostupňového disciplinárneho senátu dospel k takému záveru, že zo strany sudskej Mgr. F. [redacted] B. [redacted] nedošlo k zavinenému porušeniu zásad sudskej etiky. Sudska na vzniklú situáciu, na ktorú i podľa názoru Ústavného súdu neboli pripravení, v čase sústredenia na odôvodnenie práve vyhláseného rozsudku reagovali tak, ako reagovali, ale na strane druhej tieto jeho reakcie nemali za následok to, že by zástupcovi verejnosti boli zabránené v nahrávaní pojednávania. Skutočnosť, že Ústavny súd nálezom vyslovil, že právo pána K. [redacted] zo strany Okresného súdu v T. [redacted] bolo porušené, je z hľadiska posudzovania viny sudskej Mgr. F. [redacted] B. [redacted] irelevantné. Ústavny súd totiž na základe ústavnej sťažnosti posudzoval ústavnosť postupu sudskej, kym v danom prípade disciplinárny senát musel striktne vychádziať len z toho, či konaním sudskej bolo alebo nebolo spáchané disciplinárne previnenie, ktorého znaky boli uvedené v § 116 Zákona o sudscoch a prísediacich v znení účinnom do 31. októbra 2003, a to aj v spojení s § 30 ods. 2 uvedeného zákona, ktorý ustanovuje základné povinnosti sudskej.

Kedže odvolací disciplinárny senát dospel k záveru, že Mgr. F. [redacted] B. [redacted] sa nedopustil disciplinárneho previnenia, tohto, podľa § 129 ods. 5 Zákona o sudscoch a prísediacich, oslobovil. Nemohol prihliadnuť na dôvody uvedené v odvolaní ministra, pretože skutkovo vymedzený dôvod zakladajúci podľa neho závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1, 2 Zákona o sudscoch a prísediacich v znení účinnom do 31. októbra 2003 nemožno podriadiť ani pod jeden z dôvodov uvedených v tomto ustanovení. Z týchto podstatných dôvodov odvolanie ministra preto odvolací disciplinárny senát zamietol.

Vzhľadom k tomu, že sudska spod disciplinárneho obvinenia bol osloboodený a v disciplinárnom konaní mal obhajcu, ktorý uplatnil náhradu trov konania, odvolací disciplinárny senát priznal sudskej náhradu trov konania, ktorá náhrada spočíva v úcelne vynaložených nákladoch súvisiacich s touto obhajobou v celkovej sume [redacted]. Uvedená suma pozostáva z tarifnej odmeny podľa § 15 ods. 1 písm. a/, ods. 4 vyhl. č. 163/2002 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za 5 úkonov po [REDACTED], čo spolu po zaokrúhlení v zmysle § 25 citovanej vyhlášky činí [REDACTED]. K tomu je potrebné pripočítať režijný paušál 5 x 136,- Sk, t. j. sumu 680,- Sk. Vzhľadom k tomu, že obhajca na pojednávaní pred disciplinárnym súdom použil vlastné motorové vozidlo, bola mu priznaná náhrada cestovného za cesty z T [REDACTED] do B [REDACTED] a späť v dňoch 1. júla 2004 a 5. novembra 2004 v sumách [REDACTED] a [REDACTED] a náhrada za stratu času spolu za 16 začatých polhodín spolu v sume [REDACTED] ([REDACTED]). Uvedenú sumu je povinná Slovenská republika – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky zaplatiť do rúk obhajcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 5. novembra 2004

**JUDr. Jana Bajánská, v. r.
predsedníčka odvolacieho disciplinárneho senátu:**

Za správnosť vyhotovenia:

